

# Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог  
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

## ПУЛЬС

## Еўрасаюз зноў заклікае. Вядома каго

Еўрапейскі Саюз заклікае беларускіх улад папярэдзіць сітуацыю ў галіне дэмакратыі і правоў чалавека, для таго каб стварыць аснову для наладжвання адносін з ЕС, да чаго ікчэцца арганізацыя. Пра гэта гаворыцца ў заяве ЕС, зробленай на Пастаянным савеце АБСЕ 13 лістапада.

ЕС нагадвае пра сваё жаданне ўмацоўваць адносіны з суседзямі ў рамках праграмы «Пашыраная Еўропа» ініцыятывы «Новыя суседзі», заснаванай на даўгатэрміновым інтэграцыйным падыходзе з мэтай распаўсюджвання дэмакратычных і эканамічных рэформ, устойлівага развіцця і гандлю ў краінах, якія мяжуюць з Еўрасаюзам.

Зараз, аднак, у ЕС Беларусі «лізе ў няправільным кірунку, па шляху самаізольцыі — палітыкі, а не адпавядае нічым інтарсам».

Еўрасаюз «настойліва заклікае» Беларусь звярнуць увагу на гэтыя праблемы, якія на працягу года не раз уздымаліся ЕС.

Вольга ЛАПІКАВА.

## У кастрычніку інфляцыя ў Беларусі склала 1,9 працэнта

У кастрычніку 2003 года інфляцыя ў Беларусі склала 1,9 працэнта. Паводле звестак Міністэрства статыстыкі і аналізу, у цэлым з пачатку года спажывецкія цэны выраслі на 20,6 працэнта.

Нагадаем, што па прагнозах урада Беларусі, сярэдні штомесячны рост спажывецкіх цэн сёлета павінен склаці 1,4–1,8 працэнта. У цэлым жа за 2003 год інфляцыя не павінна перавысіць 24 працэнта. Такім чынам, па выніках кастрычніка прагноз па межамым узроўні інфляцыі ўжо выкананы на 86 працэнтаў.

Аляксей АРЭШКА.

## Беларускі дзяржаўны музычны тэатр зноў адчыніць дзверы

У Беларускім дзяржаўным музычным тэатры прайшоў першы пасля рамонтны спектакль — апэра «Каралева Чардаш». Рамонт пацёрзавы напрыжаны ліпеня.

Як паведамілі на прэс-канферэнцыі ў Мінску дырэктар тэатра, заслужаны артыст Беларусі Аляксей Ісееў, падчас рамонтных работ, паставілі новыя крэслы, адрамантавалі аркестровую яму (у выніку чаго гук стаў больш мяккім), ганак тэатра і шмат іншае, правялі іншыя работы па аднаўленні. Акрамя гэтага ў тэатры ўстаноўлена новае гукое абсталяванне коштам 130 тысяч долараў. Зыклалі новае святлоабабсталяванне, унікальную лазерную ўстаноўку і відэапраектар. «Сёння па гукі з нашым тэатрам можна параўнаць хіба фестываль «Славянскі базар у Віцебску», і многія артысты хочуць правесці свае творчыя вечарыны тут», — сказаў дырэктар.

Каждыя пра планы, дырэктар тэатра зазначыў, што на 13 снежня заплакавана прэм'ера мюзікла «Буратна» на музыку вядомага расійскага кампазітара Аляксея Рыбнікова. Сярод праектаў наступнага года ён адзначае праграму мюзік-хола, тэатралізаваную праграму з удзелам усіх артыстаў тэатра, прысвечаную 60-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх заакупнікаў, а таксама рок-опэру-балет «Арфей ў Эўрыдыку» на музыку Аляксандра Журбіна.

Юлія ЦЯЦЬЦЕЎСКАЯ.

## «Выпадковага прэзідэнта» прэзентавалі ў расійскай Дзярждуме

Расіянам вельмі неабходны шчыры і сур'ёзны апошні аб тым, што сапраўды адбываецца ў Беларусі. Пра гэта заявіў лідар партыі «Сіла праўных сіл» Барыс Немцёў, выступаючы на прэзентацыі кнігі «Выпадковы прэзідэнт», якая прайшла ў будынку Дзяржаўнай думы Расійскай Федэрацыі.

Аўтары кнігі — галоўны рэдактар «Белорусской деловой газеты» Святлана Калініна і кіраўнік аддзела спецыяльных праектаў Першага канала расійскага тэлебачання Павел Шарамет.

У інтэрв'ю БелТА Іван Макалов, што кніга прадстаўляе асаблівую погляд аўтараў на тое, што адбываецца ў Беларусі. На яго думку, у сітуацыі, калі інфармацыйны прастора ў краіне гранічна звужалася, такіх кніг дазваляюць людзям запірацца, узнікаюць вакуумы неафіцыйнай звесткі, лухі і рэббл высловаў. «Кожнае слова ў кнізе падцверджана дакументамі або сведчаннямі выдавоўцаў, таму спробы абвінавачваць нас у неаб'ектыўнасці безгрунтоўныя», — падкрэсліў Шарамет.

Паводле яго слоў, кніга разлічана ў першую чаргу на расійскую аўдыторыю. «Мы вырашылі растлумачыць расіян, што адбываецца ў Беларусі, каб яны не трапілі ў пастку, у якіх апынуўся беларускі народ», — сказаў Шарамет.

Андрэй ЛАТЫШЭВІЧ.

# Як атрымаць візу ў Польшчу?

Адказ на такое пытанне шукалі актывісты таварыства «Беларусь-Польшча» на сустрэчы ў Доме дружбы. У размове бралі ўдзел начальнік консульскага аддзела, саветнік Пасольства Польшчы ў Беларусі Андрэй Букач, начальнік консульска-прававога аддзела Міністэрства замежных спраў нашай краіны Уладзімір Матусевіч, работнікі мытні, турыстычных фірм, журналісты.

Спалар Андрэй Букач паведаміў, што аэмакты вэкол аформлення выязных дакументаў, які быў у верасні — кастрычніку, спэў, цыпер ля консульскага аддзела не вышэй натуўту грамадзян. Гэта вынік прынятых мер. Значна павялічаны штат консульскіх работнікаў. Цыпер толькі ў Мінску штодзёна выдаецца 600–700 віз, ды па 500–600 у Брэсце і Гродне, у суме — каля 2 тысяч віз.

Аднак з такім аптымізмам не пагадзіліся прадстаўнікі беларускіх турыстычных фірм. Яны адзначылі, што зружы да лепшага відываючы, але праблемы яшчэ застаюцца. Па-ранейшаму даводзіцца губляць шмат часу для атрымання візы, шэраг турыстычных фірм звяртаюцца сваю дэстацыю на польскіх перамяшчальнікаў, каб не маць упэўненасці ў тым, што спецагоса зможуць аформіць дакументы. А гэта — антырэклама іх працы. Калі чалавек сабраўся ў турыстычную паездку, а яна сарвалася, дык ён ніколі больш не будзе мець справу з такой фірмай.

Так, натуўту ля консульскага аддзела Пасольства Польшчы няма, але чорт ёсць. Фірма самі ўстанавілі і кантралявалі паслядоўнасць. Яны прасілі консульскіх работнікаў Пасольства Польшчы павялічыць прымём дакументаў на афармленне.

Жыццё з атрыманням віз найбольш нашкодзіла дзельным людзям, асабліва прадстаўнікам малато бізнесу. Ім ставіць у чарга, значыцца, несіць немалыя страты. Роботнікі консульскага аддзела Пасольства Польшчы ралі тым, хто мае дзельную статуснік з партнёрамі за Бугам,

прасіць іх накіроўваць запрашэнні па факсе прама ў консульскі аддзел. Тады ніякіх праблем пры атрыманні апэратыўных віз не будзе.

Некаторыя гаварылі пра затрымкі пры перасячэнні мяжы. Зараз, аднак, што пагранічнікі, мытнікі падоўгу не падыходзяць да тых, хто ў чарзе на мяжы. А паспелі зрабіць заўвагу, дык пра ідзе могуць наогул «забыць».

Як змагацца з такім стаўленнем? Спецыялісты раілі пісаць скаргі ў консульскія службы, каб можна было прымаць рашэнні па кожным такім выпадку. Падобны контроль грамадскасці дазволіць папярэдзіць палітычныя справы.

Ці патрэбна транзітная віза тым, хто едзе праз Польшчу ў Германію, іншыя краіны? Такога пытанне цікавіць многіх. Начальнік консульскага аддзела Пасольства Польшчы ў Беларусі Андрэй Букач адказаў: «Не, не патрэбна». Ёсць добрая навіна для аўтаперавозчыкаў. Раней яны пры перасячэнні Польшчы маглі знаходзіцца на яе тэрыторыі 48 гадзін. Калі заваралася паломка машыны, дык даволі іхжа даводзілася ўкладвацца да рамонтнаў у такі час. Цыпер гэты тэрмін палубжаны да пяці дзён.

Прадстаўнікі Міністэрства замежных спраў Беларусі зазначылі, што праблема сапраўды існуе. Некаторыя турфірмы не могуць прайсці акрэдытацыю. Таму ў канцы месяца ў Брэсце маркуецца правасіў суседнюю нараву беларускіх і польскіх работнікаў консульскіх службаў і абмеркаваць шляхі вырашэння ўзнікалых праблем.

Удзельнікі дыялога адзначылі, што пагадненне паміж нашымі краінамі наконіт віз добрае. Візы кагуюць не вельмі доўга: аднаравова — 11 долараў, шматравова — 18, галавая — 54. Некаторым катаргорыям грамадзян, такім як дзеці да 16 гадоў, пенсіянеры ды іншыя, яны выдаюцца бясплатна. Бакі маюць намер абмеркаваць пытанне наконіт больш спрощчанага перасячэння мяжы. Таму цыпер стаіць задача паспяховага ажыццяўлення таго нагаднення ды намераў.

Іван МАКАЛОВІЧ.

На здымку: чарга за атрыманнем візы ў консульства Польшчы ў Гродне.

Фота ByMedia.net

## ПРОДОЛЖЕНИЕ ТЕМЫ

# Козулина обвинили....

Во вторник глава Администрации президента Урал Латыпов назвал причины, якобы по которым А.Лукашенко снял с должности ректора БГУ Александра Козулина. Это произошло во время внеочередного заседания Ученого совета БГУ.

Но обо всем по порядку.

Раньше, даже после того, как появился указ А.Лукашенко о том, что назначать и снимать ректора БГУ — прерогатива президента, с ученым советом БГУ пусть формально, но совещались. Во вторник ученых поставили перед фактом: Козулина освободили, Стражева назначили.

Урал Латыпов сказал, что он направлен в БГУ «объяснить логику» принятых Лукашенко решений.

— Уважаемые товарищи, — обратился он к собравшимся, — президент поручил мне, чтобы я, как член Ученого совета университета — учебного заведения, к которому он относится с глубоким уважением, объяснил суть, логику принятых им решений, чтобы вы понимали мотивацию принятых решений. Для того чтобы проследить это, надо вернуться к 1996 году.

Все вы помните, в каком состоянии находились тогда университет, материальная база университета, скажем, тонус профессорско-преподавательского состава. Президент ставил перед собой задачу: надо поднять национальный университет. Это символ государства, символ государственности, это главная, основная учебная и научная база в стране. И под эту задачу искали тогда человека энергичного, способного поднять весь комплекс проблем. И выбор пал на Александра Владиславовича Козулина. Я тогда был первым помощником президента и был в числе тех, кто активно поддерживал эту кандидатуру и обосновывал президенту, что именно он — человек молодой, энергичный, с административным опытом, способен решить поставленные задачи. Скажу, что это было неоднозначное решение, были разные моменты, но решение о назначении было принято.

Это было не просто кадровое решение. Под это решение президент принял ряд поддерживающих указов. Университет стал ведущим учебным заведением страны. Причем не просто по названию, а по статусу. Финансирование университета осуществлялось по индивидуальным нормативам из государственного бюджета. Университету были предоставлены соответствующие таможенные, налоговые льготы. Объем финансирования из госбюджета составил 30 процентов из денег, выделенных на остальные вузы. У нас в стране 44 государственных вуза. И изменения, которые произошли в университете, использовали эту поддержку. Это здание, другие здания, материально-техническая база, развертывание университета, количество учреждений... Седьмой, если я не ошибаюсь, только 17 университетов осуществляли в системе университетов, не говоря о научно-исследовательских заведениях, количестве факультетов и т.д.

Руководитель университета получил беспрецедентные полномочия. Это был член правительства, и, по сути дела, Министер-



В президиум Козулина не пригласили.

Фото ByMedia.net

ство образования было само по себе, университет — сам по себе.

Все, что сделано Козулиным, оно здесь, в университете, в студийных приходах, и выпускники университета. Не зря говорят, что недостатков — это продолжение достижений.

Было видно, что университет развивается, и не всегда хватало необходимой глубины, которая должна быть в классическом университете. Речь идет о качестве выпускников. Я приведу пример только из своей практики.

Я работал министром иностранных дел, и с точки зрения языковой подготовки, рабочего языка, выпускник МГИМО, который приходил, и выпускник БГУ — это была большая разница.

Второй момент, создающий еще больше проблем, — это отклонение от классического университета, создание новых факультетов. Большая была история с созданием факультета фундаментальной и нетрадиционной медицины. Я был вынужден с этим разбираться, разбирался Совет министров, неоднократно это об-

суждалось. Создали факультет, но не было квалификационной характеристики. Нет этой специальности в классификации специального классификатора специальности. Если это университет, если это все отработывается методично и глубоко, то, естественно, все это должно быть и споров не должно вызывать.

Я не скажу, что с Александром Владиславовичем не было разговоров на все эти темы. Да, были. Президент мне сказал: «Ты скажи, что лично я сам три раза с ним разговаривал». Но, к сожалению, это никакого результата не дало.

И последний, инициирующий момент для принятия решения — это представление генерального прокурора от отстранения от должности на время следствия по известному делу, которое получило достаточно широкую огласку. От нас нет секретов, что прокурор вынес решение временно отстранить от должности. Но что значит временно отстранить от должности? И президент принял решение.

Во-первых, президент исходил из того, что ректор должен быть из университета. Второе, это должен быть человек, чьи профессиональные и научные условия не вызывают сомнений и вопросов. И выбор пал на Василия Ивановича Стражева, которого вы хорошо знаете. С 1994 по 2001 год он был министром образования. Он закончил БГУ, это человек, который способен сохранить то позитивное, что было при Козулине, и держит университет в рамках классического высшего учебного заведения.

И хочу сказать, что приоритетное финансирование, налоговые льготы и все остальное давалось не Козулину, давалось университету при ректоре Козулине, который, надо отдать должное, способствовал этому. Все, что давалось университету, будет сохраняться. Президент, я думаю, в свое время придет сам с вами встретиться, а сейчас он выразил пожелания, чтобы вы думали о своем учебном заведении, о национальном университете и уже с новым ректором продолжили дело вперед.

Выступив перед учеными, Урал Латыпов сразу покинул зал. Правда, никто и не попытался задать ему вопрос.

(Окончание на 2-й стр.)

## СИТУАЦИЯ

## Каму мініраванне грэе душу?

У мінулыю суботу з Цэнтральнага рынка Гомеля мініраваў і супрацоўнік упраўлення МНС аэкуравалі каля 7 тысяч пакупнікоў і прадпрыемальнікаў. У 10.05 раны ў міліцыю паступілі аніямны тэлефонны зважок, што рынак замініраваны. Гараджанам у чарговы раз сапсавалі выхадны дзень, а прадпрыемальніка — гандаль.

Не паспелі спецслужбы разабрацца з пагрозай выбуху ў цэнтры, як раздаліся чарговы тэлефонны зважок з трывожным пытаннем: «А вы ў курсе», што рынак «Давыдаўскага рады» замініраваны?

Пагроза мініравання розных сацыяльна важных аб'ектаў стала сапраўдным баям у Гомельскай вобласці. За апошні месяц падобныя пагрозы ў дачыненні школ, месці гандлю, балніц, устаноў культуры гучалі 14 разоў. Але асабліва даймалі тэлефонныя тэарысты Цэнтральнага рынку. Толькі ў лістападзе туды двойчы пакалі працу па трывожным паведамленні, у тым ліку ў 7 лістапада, у дзень дзяржаўнага свята.

Усёго ж на працягу года рынку пагражалі мініраваннем паўдзсятка разоў. Пры гэтым сапраўды вайсковай часткі 5525 ні разу не знаходзілі выбуховых прыставак. Відавочна, што, паралізуючы рынак падманымі зважамі, аніямны дамагаюцца нейкай іншай мэты, а не ягонага раз'янага знішчэння.

Намеснік дырэктара Цэнтральнага рынку Мікалай МАКАРАЎ пра павышаную ўвагу тэлефонных тэарыстаў да сваёй устаноў нічога пэўнага сказаць не можа: «О, калі б ведалі, што гэта такое робіць і што за мэта ў яго! Але хто ж нам скажа? Я ведаю толькі, што для рынку гэта вельмі мінуе».

У прадпрыемальнікаў, якіх больш за іншых пакутуюць ад пагрозаў мініравання, погляд на гэта больш канкрэтны, і звязаны ён з версіяй надбасурэння канкурэнтны паміж рынкамі.

— Як толькі ў нас «замінуе», — падзялялі сваімі назіраннямі прадпрыемальніца Наталля, — на іншых рынках, у Валаве, напрыклад, распахналіся выдатны гандаль. Людзі едучы туды. Мне хваляліся знаёмыя, што такога гандлю не бывае нават перад Новым годам. Гэта можа быць надбасурэння канкурэнтны. Такім чынам можна дурцыць людзей кожныя выхадны дні.

Анатолий ІВАНОВСКИЙ.

## Сяргей КАРАГАНАЎ:

## «У асяроддзі А.Лукашэнкі становіцца ўсё больш людзей з антырасійскімі поглядамі»

Пра гэта заявіў кіраўнік Савета па знешняй і абароннай палітыцы Расіі, намеснік дырэктара Інстытута Еўропы Расійскай акадэміі навук Сяргей Караганав у інтэрв'ю, апублікаваным 19 лістапада ў «Белорусской деловой газете».

«Мы бачым, — сказаў Караганав, — што ўсё больш людзей у найбольшым асяроддзі Лукашэнкі або мяняюць свае погляды і пачынаюць прытрымлівацца антырасійскай кірункаў, або з'яўляюцца людзі, якія адкрыта выказваюць антырасійскія погляды. Раней у такіх поглядах абвінавачвалася апазіцыя, а цяпер мы бачым, што ў значнай большай ступені іх выказвае афіцыйная кіраўніцтва».

На яго думку, рэзка выказваўні Александр Лукашэнкі ў

аднасць былага кіраўніка Адміністрацыі расійскага прэзідэнта Александра Валюшына і яго намесніка Сяргея Прыходзькі — гэта «спроба перакласці адказнасць на расійскі бок за курс, які праводзіў Беларусь, накіраваны на зрыў Саюзнай дзяржавы».

Сяргей Караганав таксама заявіў, што ў Расіі «выжыла вылучаюць усе палітычны сілы» Беларусі. «Мы спадзяемся, мы ўпэўнены, — сказаў ён, — што, калі другі тэрмін прэзідэнта скончыцца, вартая кандыдатура зноўдзеша. У Беларусі дастаткова адвадзана, разумных і вопытных людзей, якія змогуць весці яе па шляху мадэрнізацыі, развіцця і інтэграцыі з Расіяй і Еўропай».

Ірына ЛЕУШЫНА.



## ХОЧУ СКАЗАТЬ...

## Ищите мотив — и вы получите ключ к раскрытию преступления

До каких пор человек, стоящий во главе Беларуси, в ответ на вопрос о бесследно исчезнувших известных оппозиционных политиках будет демонстрировать себя ссылаясь на тысячи ежедневно пропагандируемых восток? Честное слово, надоело слушать одну и ту же песню о том, почему, мол, такое внимание уделяется только нескольким человекам — они что, лучше других и т.д.

Следует согласиться с г-ном Лукашенко, что провозглашение системы новых сацыяльна-педагагічных устаноў. Так, за 2,5 года ў краіне адкрыты 93 дзіцячыя сацыяльныя прытулкі. Да канца 2004 года плануецца стварыць такія ўстановы ў кожным раёне краіны. Называюцца падобныя ўстановы, на думку спецыяліста, дазваляе памешчыць колькасць дзяцей-беспрытульнікаў і, адпаведна, знізіць узровень дзіцячай злачыннасці.

Алена Заваротнава адзначыла таксама, што большая частка дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, размяркоўваюцца ў школы-інтэрнаты і дзіцячыя дамы. Астатнія пападаюць у асікунгі і прыёмныя сем'і. Акрамя таго, у Беларусі сталі з'яўляцца дзіцячыя дамы сямейнага тыпу: на сёння ў краіне дзейнічае 49 такіх дамоў, дзе выхоўваюцца 334 дзіцяці.

Як паведаміў дырэктар рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Беларускі дзіцячы фонд» Александр Трухан, першы ў Беларусі дзіцячы дом сямейнага тыпу (у падобных устаноўках жывуць як мінімум 5 дзяцей) быў адкрыты ў 1989 годзе.

лейшых оснований заподозріть руководство любой страны в желании убрать не имеющего отношения к политической жизни человека, о существовании которого оно попросту ничего не знает, но совершенно иначе выглядит ситуация, когда речь идет о беспорядках в рядах оппозиции.

В этом, собственно, и состоит принципиальное отличие. Конечно, наличие мотива еще неким образом не свидетельствует о виновности. Однако очевидно, что расследование такого рода дел не должно проводиться структурами, полностью подконтрольными власти. А абсолютную зависимость нашей судебной-правовой системы подтвердил сам глава государства во время недавней передачи «Свобода слова» (НТВ), из уст которого открытым текстом прозвучало, что решения следственных органов могут легко отменяться по его личному указанию.

Таким образом, только создание независимой международной комиссии с привлечением зару-

бежных сыщиков-профессионалов даст шанс пролить свет на события пятнадцатилетней давности. Причем иностранные специалисты, безусловно, должны работать в тесном сотрудничестве с белорусскими правоохранительными органами, что одновременно обеспечит взаимный контроль и позволит исключить возможные подорожения в ингажированности обеих сторон. Препятствование же реализации такого предложения может навести на очень серьезные подозрения относительно чистоты препятствующих. Поэтому что расхожая фраза «Не пойман — не вор» работает только при наличии этих самых «ловцов». Применительно же к ситуации, когда ловить некому, соответствующее утверждение звучит примерно так: «Боинш бы пойманным — вор».

Владимир КИСЕЛЕВ,

инженер.

Вольга АСПЕНКА.



# Дык хто ёсць хто ў Беларусі?

У Мінску, у Музеі беларускай літаратуры, адбылася прэзентацыя даведніка "Хто ёсць хто ў Беларусі — 2004", выданага мінскім выдавецтвам "Медзжык Бук" накладам 3,5 тысячы асобнікаў.

Як паведаміла каардынатар праекта, кіраўнік міжнароднага грамадскага аб'яднання "Беларуская перспектыва" Валентына Трыгубовіч, з 1999 года даведнік выдасца чввёрты раз. За чатыры гады колькасць прыведзеных у выданні пераоналіў, якія актыўна ўдзельнічаюць у грамадска-палітычнае жыццё краіны, павялічылася з 360 да 450. Даведнік змяшчае кароткія біяграфіі прадстаўнікоў выканаўчай і заканадаўчай улад, лідэраў партый і грамадскіх арганізацый, дзеячоў навукі і культуры. У новае выданне ўключаны ўспаміны біяграфіі больш за сто чалавек, так што кнігу можна лічыць свесасабівым маніторынгам кадравых змяненняў у грамадстве, зазначыла Трыгубовіч.

Дырэктар ТАА "Медзжык Бук" Юрый Будзько паведаміў, што пакуль надрукаваны толькі сігнатурны асобнік выдання, агульны наклад з'явіцца ў крамах напрыканцы лістапада.

Марат ГАРАВЫ.

## Прыз «За найлепшую гандлёвую марку» — падпріемствам Беларусі

Двум падпріемствам Беларусі ўручылі міжнародны прыз «За найлепшую гандлёвую марку» 2003 года.

Цырымонія ўзнагароджання, што прысуджаецца Клубам гандлёвых лідэраў са штаб-кватэрай у Мадрыдзе паводле вынікаў апітання кліентаў і спажывоў асноўных тавараў і паслуг у розных краінах свету, адбылася 17 лістапада ў Рыме.

Як паведаміла БелАН у прэс-службе МЗС Беларусі, бронзавая статуэтка міжнароднай прэміі прысуджана Дзяржаўнаму нацыянальнаму парку "Белавежская пушча" і ўнітарнаму падпріемству ў галіне дрэвапрацоўкі "Вярба" з Маладзечна (Мінская вобласць).

Сярод ўзнагароджаных — падпріемстваў з Еўропы, Амерыкі, Азіі, Афрыкі.

Андрэй СЕРАДА.

## «СЭР» збіраецца праінспектаваць Падатковы кодэкс

Дэпутатская група Палаты прадстаўнікоў "Салезійнічанне эканамічнаму развіццю" ("СЭР") мае намер высветліць: ці адпавядаюць Канстытуцыі Беларусі асобныя палажэнні Агульнага часткі Падатковага кодэкса? Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў Мінску паведаміў кіраўнік групы "СЭР" алегават Кірыў Халопік.

"Сусветныя прытчы паказваюць, што калі такая сітуацыя ўнікае і падаткападатчынік не згодны з рашэннем падатковых органаў, падатковыя органы зваротнаюцца ў суд. У Падатковым кодэксе прапісана, што рашэнне ў такіх сітуацыях прымае падатковы орган, а пазнейшы чыноўнік можа аспрэчыць гэтае рашэнне ў судзе. У нас ёсць сумненні, што гэта норма адпавядае Канстытуцыі", — патлумачыў К.Халопік.

Юрый ПАЦЭМКІН.

## У Грузіі будучы менш іграць у бiliarд

Рашэннем суда канфіскаваны і вярнуць у ладох дзяржавы партыі бiliarдных сталю коштам каля 115 міль. рублёў, якая перавозілася з Латвіі ў Грузію. Як паведаміў БелАН у прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК) Беларусі, бiliarдныя сталы і прылады да іх былі затрыманымі мытнікам пры правярцы вялікагрузнага аўтамабіля "МАН" у канцы кастрычніка ў пагранічным пункце мытнага афармлення "Новая Рудня" на беларуска-ўкраінскай мяжы — у зоне дзейнасці Мазырскай мытні (Гомельская вобласць).

Паводле інфармацыі мытнік, перавозчык прадставіў мызёрскім мытнікам таварасправядлівыя дакументы, у адпаведнасці з якімі аўтамабіль павінен быў перавозіць бiliarдныя сталы. Падчас праверкі аператар мытнага кантролю быў зроблены запыт у Пасольства Рэспублікі Беларусь у ШВА. У выніку мытнікі атрымалі звесткі аб тым, што амерыканская фірма з пачатку 2002 года не мае права весці гандлёвую дзейнасць па прычыне наяўнасці запатэнтаваных падатковых органаў іштата Далавер. Як адзначылі ў прэс-службе ДМК, выкуленыя парушэнні сталі падставой для затрымання тавару, складання пратакола і далейшага разбору ў судзе.

Аляксей АРЭШКА.

## У Баранавічах узнавілі медыцынэзнік

У наступным годзе ў Баранавічах, якія амаль год жылі без медыцынскага вышывэрзніка, зноў з'явіцца гэтая ўстанова.

Як паведаміў БелАН намеснік начальніка Баранавіцкага ГАУС падаткапайкі міншій Аляксандр Сакута, і спецыяльна медыцынэзнік уездзе ў будынак будучага эканамічнага дэпартаменту, а тэсlera рамонтну, у сярэдзіне студзеня 2004 года, пачне прымаць кліентаў. Новае медыцынэзнік будзе большы за ранейшы і зможа прымаць адначасова 20—25 чалавек.

"Мы захаваў усе штат вышывэрзніка, усю мэбл і абсталяванне. Так што ўстанова проста змяніла адрас", — сказаў Аляксандр Сакута.

Ташыяна ГРЫНКЕВІЧ.

## Юбілейны канцэрт Ірыны Дарафеевай

21 лістапада ў Мінску, у Палацы Рэспублікі, пройдзе юбілейны канцэрт Ірыны Дарафеевай. Ён мае назву "Каханачка" і прысвечаны 10-гадоваму творчай дзейнасці спявачкі.

Як расказала Ірына Дарафеева на прэс-канферэнцыі з нагоды канцэрта, іза іза іза юбілейны канцэрт ладзіць, Співачка зазначыла, што ў ёй былі вялікі тур па Беларусі, у рамках якога яна дала больш за 400 канцэртаў. Паводле яе слоў, канцэртная праграма складаецца з песняў па-беларуску, бо гэта "нацыянальнае шоу", а таксама зусім новых сучасных кампазіцый у "больш маладзёжным фармаце" на рускай мове.

Юлія ПЯЛЫЦЕЎСКАЯ.

# Козуліна обвинили...

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Василий Стражев, который держал слово после главы президентской администрации, говорил об учебном процессе, о том, что если его не менять, то через 5—7 лет мы безнадёжно отстанем от современного мира. В заключение своего выступления новый ректор отметил, что высоко он ценит то, "что сделал для университета Александр Валаславович", и пожелал ему "успехов в дальнейшей жизни". Преподнес Козулину шикарный букет роз.

Министр образования Александр Ральков хотел поставить точку в этом мероприятии и в свою очередь вручил букет цветов Василию Стражеву. Но Александр Козулин, которого в президиум не пригласили, с места обратился к залу: "Может, мне слово дадите?" и вышел на трибуну.

— Очень "приятно" было сегодня выслушать обвинения, по которым меня освободили от должности.

Меня обвиняют в том, что я не могу создать классический университет. Надо просто читать и знать, что такое классический университет. Конечно же, я постарался, став ректором, восстановить именно это понятие.

Если мы вспомним, что такое классический университет и то, какие в его основе были факультеты, то я постараюсь эти факультеты вернуть обратно в стены нашего университета. Более того, европейский и мировой опыт об этом однозначно свидетельствуют. И если у нас, в нашем государстве есть непонимание, что такое классический университет и как он должен развиваться, если мы не хотим учитывать передовой мировой опыт, то и наша страна будет в будущем в том, что мы будем называть там, где мы находимся.

Мне говорили: зачем тебе фундаментальная медицина? Я написал справку на шести листах, но мне сказали потом, что она никому не годится. Но в России есть 20 университетов, которые имеют медицинские факультеты. Я привел пример, что в Санкт-Петербургском университете в 1992 году, в МГУ в 1993 году открыты эти факультеты. Причем

в Санкт-Петербургском — это лечебный факультет, со всеми специализациями, которые есть в нашем Мінском медицинском университете.

Мы подписали конкретные решения о том, что в БГУ открывается отделение фундаментальной медицины МГУ. У уже со следующего года, если эти договоренности будут выполняться, будет проведена работа на этом отделении по учебным планам Московского государственного университета с выдачей в дальнейшем диплома МГУ и БГУ. Может, кто-то скажет, что опыт МГУ вряд ли соответствует уровню классического университета и БГУ? Но это сложно будет сделать.

Надо просто хорошо читать историю и знать ее. И знать историю своего народа, и своего государства, и своего университета. Первый ректор БГУ тоже был и членом правительства. И ничего нового нет. Когда надо придать необходимый толчок в развитии Национального университета, ректор должен особым образом относиться к этому. Для того, чтобы он мог решать конкретно, четко и в менее зависимой манере.

Национальному университету всегда дается право на поиск. На развитие новых идей, новых направлений. И, конечно же, на пути этого поиска можно ошибиться. Но ведь никто не знает, что будет в результате этого поиска. Служу, когда не получается конфликта.

Когда говорят, что у нас идет снижение качества образования, конечно же, Урал Рамбродович прав, что не все хорошо с подготовкой иностранных языков. Мы на своем совете этот вопрос ставили более жестко и сами себя критиковали. Но ведь не наша вина, что иностранные языки раньше никак не были востребованы. И сегодня катастрофическая проблема с преподавателями иностранных языков в нашей стране, процент преподавателей со степенью меньше 80 процентов. Это проблема не наша, а государства, и к ней надо подходить как к государственной и национальной, что за этим будет.

Я думаю, что на этом университете на просторах Беларуси столько не сделала, сколько сделала мы в области изменения учебного процесса и в области улучшения качества образования. Мы уже 5 лет и день и ночь работаем над этим делом. Мы уже почти дошли до того, чтобы изменить психологию наших преподавателей.

Витки эволюции исторически повторяются, и, видимо, не все новое, передовое, может быть, воспроизводится и сегодня. Но, как обычно и всегда, у нас сильных людей, людей, которые понимают, не зная, заставляя думать, заставляя осознавать те или иные процессы и, самое главное, осознавать самих себя. Я абсолютно уверен в том, что те движения, которые происходят, — это нормальная школа жизни, нормальные университеты, которые проходят и я, и думаю, проходят вы вместе со мной. Университет не может себе позволить каких-то революций, какого-то бунтарства, потому что мы пахали и работали, не щадя своих сил и здоровья не ради этого, а ради того, чтобы сохранить стабильность, уверенность, сохранить будущее нашего университета, на основе которого, конечно же, будет расти и осознание, и понимание будущего и перспектив развития Беларуси.

Я уже говорил и, наверное, сегодня в последний раз хочу сказать: не забывайте, что вы являетесь членами университетского сообщества, никогда не забывайте, что вы являетесь членами великого университетского братства. И только корпоративная университетская солидарность, только по любви друг другу, только, скажем так, смирению толку и смирению честно и прямо друг другу в глаза, мы можем двигаться дальше. Спокойно, уверенно строя свое собственное будущее и будущее нашей страны и нашего государства.

Жизнь не стоит на месте, мы не зря на стенах зала нарисовали витки эволюции. Каждую ступень надо преодолевать. Будем считать, что вы посылаете меня на новый виток эволюции и в новую школу жизни, в новые университеты, которые мне предстоит пройти. Спасибо всем.

Затем спикером выступил Козулин. И, как во время встречи с студентами, у него снова появились в глазах слезы. Забыл цветы, Козулин быстро вышел из зала.

Мария ЗИСМОНТ.



Станцём, даражыцкая...

Фота ByMedia.net

## АКЦИЯ

## «Мы — супраць рэферэндуму!»

Незарэгістраваная арганізацыя "Малады фронт" працягвае рыхтаваць акцыю, прымеркаваную да 7-й гадавіны рэферэндуму 1996 года. З моманту падання заяўкі на акцыю маштабнага пратэсту атрымалі адказнае вымажэнне — быў сабраны пярэдні падпісак супраць рэферэндуму розных дзеячоў беларускай апазіцыі. Менавіта таму, што тама рэферэндуму зараз вельмі актуальна для Беларусі, пад зваротам да суаічыннікаў свой падпіс паставілі зацятныя апаненты.

Як заявіў журналістам Павел СЕВЯРЫНЕЦ, акцыя "Мы супраць рэферэндуму!" прымеркавана да мажымата траітнага рэферэндуму не выпадкова.

"Першы быў у 1995 годзе, другі — у 1996-м. Абодва рэферэндумы сфарміравалі сённяшняе, на сутнасці аўтарытарнае дыктатуру ў Беларусі, трэці рэферэндум можа ператварыць гэты аўтарытарны лад у таталітарны, таму што,

калі знаць для прэзідэнта абмежаванні абірацца на пасад, то гэта напачатку можа скончыцца Паўночна-карыскім ці кубінскім вар'янтам".

Менавіта таму незарэгістраваная арганізацыя "Малады фронт" і вырашыла падпісць гэтую акцыю. Павел Севярынец таксама адзначыў: "Нам здаецца, што апазіцыя наводзіць сабе даволі сур'ёзныя, бо толькі нейкіх дзеячын Лукашэнка выкаляюць нейкі, прычым даволі сабы адказ з боку апазіцыі. Тым апазіцыя, якая не будзе мець ніякага, яна проста не будзе мець перамогі".

Але незарэгістраваная "Малады фронт" залопе аб'явіла ўсе апазіцыйныя групы, нават і тыя, якія знаходзяцца ў вялікіх супярэчнасцях паміж сабой.

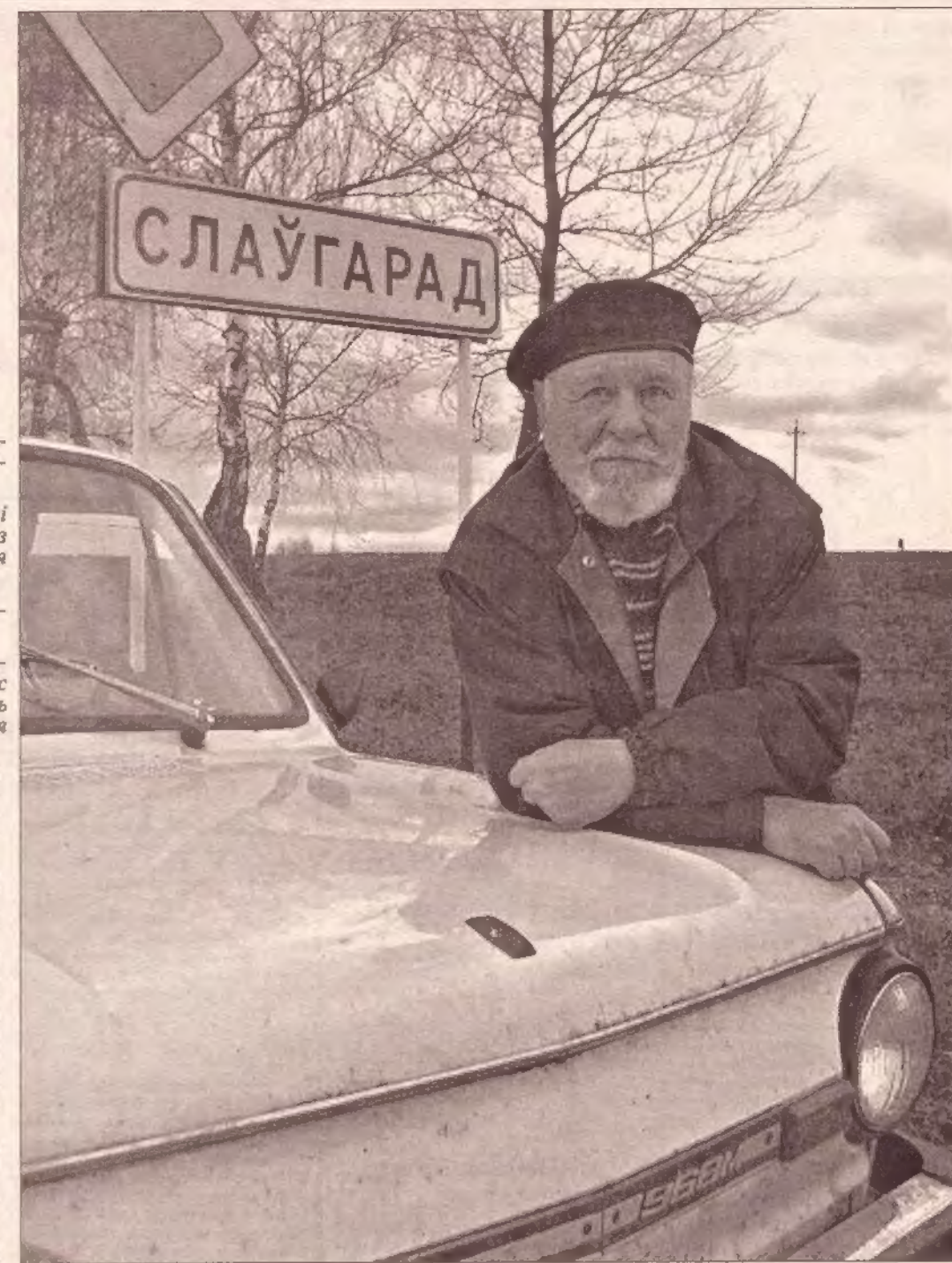
Зварот з аклікам падтрымаць акцыю, пачатак якой плануецца на 24 лістапада, падтрымалі вяломя палітыкі і грамадскія дзеячы. Сярод іх Анатоль Лябедзька,

Алесь Бяляцкі, Генадзь Бураўкін, Ніл Гілевіч, Станіслаў Шушкевіч і іншыя.

Сталі вядомы некаторыя падрабязнасці акцыі. Па словах Паўла Севярынца, акцыя адбудзецца пры любым надвор'і і пры любым раішні Мінгарвыканкама. Падчас акцыі плануецца ажыццявіць свесасабівае галасаванне. Прысутным будзе прапанавана адказаць на пытанне: "Якім вы бачыце трэці тэрмін для Лукашэнка?" Прычым вар'янты адказаў могуць быць самыя розныя.

Па словах Змішэра Дашкевіча, аднаго з заўнікаў акцыі, за распаўсюджвання агітатый на 15 сутак арышту быў асуджаны Артур Фінкевіч — адзін з ініцыятараў акцыі. Усёго затрымана 9 чалавек, якія распаўсюджвалі агітатыйныя матэрыялы, прымеркаваныя да акцыі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.



небесіска яму пагражае і чаго трэба асцярагацца.

— Пераканаўся, што мясцовы люд Вас вельмі паважае, некаторыя называюць ласкава — "дзед"...

— На самай справе я ўжо не толькі дзед, я і прадавец. У мяне два праўнікі. Старэйшыму дзесяць год, ён ходзіць у трэці клас.

— Вы актыўна ўдзельнічалі ў прэзідэнцкай кампаніі 2001 года — у падтрымку кандыдатуры ад апазіцыі. За гэта Вас і Вашых сяброў аднадушна неаднаразова цягалі ў пастарука...

— Не. Гэта мае грамадзянскія пазіцыі. Я лічу, што сённяшні кіраўнік дзяржавы — не той чалавек, які навінен быць на гэтай высокай пасадзе. Я за яго не галасаваў. Краіне патрэбна чалавек, які будзе годна прытрымлівацца Канстытуцыі і закону на карысць Рэспублікі Беларусь. Аб такім лідэры я мару, і таму шчырка сядзець, як мяш пад вяснікам, не магу.

— Вы мне казалі раней, што, у адносінах ад шматлікіх прадстаўнікоў ішчаранай улады, Вы спіце спакойна. А чаму?

— Займаючы ў сваім горадзе пасад кіраўніка, я не зрабіў нічога, за што мяне можна было б прылічыць да адказнасці па нейкім артыкуле Крымінальнага кодэкса. На майм сумленні чорных плямаў няма. А хто баіцца страціць сваю "кармушку", таму не да сну...

— Калі мы з Вамі разам учора наведвалі адзін высокі кабінет у райвыканкаме, яго гаспадар катэгарычна адмовіўся ад дэлавой гутаркі: маўляў, калі яго імя з'явіцца ў "Народнай волі", то яго адрэзу ж здымуць з пасады. Скажыце, гэта адлюстравана ў сітуацыі на ўвадзе на месцах?

— Так, палкам. Страж сёння пануе ва ўсіх дзяржаўных кабінетах.

— Цікава, што такі сур'ёзны чалавек, як Вы, яшчэ і вершы піша...

— Я, канешне ж, не лірык. Пішу часцей у грамадзянскім накірунку. Каб выказаць нешта протэстна, патрэбна шмат слоў. А быў, што вершаванне чатырохрадкоўе вартасце для машынапісных старонак протэсту.

— А можае прачытаць свой любімы верш пра Радзівілаў?

— Канешне. Называецца ён "Любы краі".

Колькі б слоў пра цябе ні тучало, Пра тваю, Беларусь, прыгажосць, Я ўзнузіны — з гэтай маю, Яшчэ многа накіскаваных ёсць. Ад цябе, любі краі, у захваленні, Не дабудоў табе людзі збудоў. І сёную тваё лешых намкненні На зямлі тваёй будую калітне.

— Фелікс Уладзіміравіч, на Вашу думку, ці гатовы сёння народ у правініцы да перамен?

— Калі па прудзе, то залішняга аптымізму ў мяне на гэты конт няма. Людзі неадасведчаныя

у тым, што і чаму адбываецца ў краіне і як гэта можна змяніць. Неадарма ж улады так паслядоўна глушаць недзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі.

Асабліва сумная сітуацыя на вёсках: людзі выміраюць цэлымі сям'ямі. Тых, хто яшчэ неак трывае, страшэнна п'юць: п'е жонка, п'е муж. Ші можа ў такой сям'і нарэшце здаровае дзіця? Пад пагрозай — генафобіі нашай.

Такія небаракі не атрымліваюць амаль ніякіх заробкаў, але ніхто з іх не крычыць: людзі добрыя, давайце зборымся разам і паставім перад уладамі пытанне рубам — колькі можна дэкавацца з народа? У іх адно ў галаве: як дзе што-небудзь скарасці? Вос такія якарз аб'ектыўна і патрэбны ўладзе — каб маўчалі і ні аб чым "такім" не думалі.

Калі нехта з апазіцыі лічыць, што варты прывесці з такімі гутаркамі — і яны ў адказ запляскаюць у ладкі і падтрымаюць іх на выбарах, то гэта, лічу, памылка, самапалман! Тут трэба карпатліва, сістэмная работа.

Але, нягледзячы ні на што, я ўсё ж не сумняваюся, што ў рэшце рэшт мы дойдзем да спраўдзенай Беларусі, што наша Радзівіла будзе вольнай і дэмакратычнай. Дажыць бы толькі!

Алесь СІЛІЧ.

Фота аўтара.

Мазіўская вобласць.

## суд!

## ...Чтобы стать дальнобойщиком

Посетители зала заседаний суда Советского района Гомеля при рассмотрении одного уголовного дела могли узнать о весьма необычных правилах приема на работу водителей-международников в РАУП "Гомельоблавто-трансе". Кстати, это один из основных автоперевозчиков области. В ходе заседания выяснилось, что основанием для зачисления в дальнобойщики были не профессиональные качества и опыт работы, а... объем кошелек претендента.

Находившиеся на скамье подсудимых (хотя до вступления приговора в законную силу бывшие подсудимые считаются обвиняемыми) заместитель генерального директора предприятия Ольга Новикова и начальник отдела международных перевозок Радис Король на протяжении двух лет давали добро на занятие рабочего места в кабине "фуры" только после "вступительного взноса" в тысячу долларов. Такой взнос поступал, естественно, в карманы должностных лиц. Если водитель не имел возможности сразу внести столь значительную сумму, допускалась оплата в рассрочку. Применялся и такой метод расчета, как подписание принятого на работу на чистом бланке расписки о получении ордера на получение командировочных расходов в валюте. О суммах, полученных затем должностными лицами в кассе предприятия, водители зная не знали. Такие "взносы" суд в приговоре назвал "по предвзятому сговору неоднократно принимаемым материальным вознаграждением от подчиненных за покровительство по службе, а также за благоприятное решение вопроса по трудоустройству". Из этой цитаты можно догадаться — речь идет о получении взятки.

Третий обвиняемый — уроженец солнечного Кавказа, а ныне трудящийся Беларусі Мухтар Максимов никак не вписывается в рамки должностного лица. Но несмотря на рабочую специальность — водитель, обвинение Мухтару было предъявлено по двум статьям Уголовного кодекса. Подстрекатель водителем, являющимся устройством на престижную работу, к даче взятки должностным лицам — одна статья. Получателю водителем суммы для перечисления в валюту должностным лицам и расходов их на свои нужды — другая, но не менее "тяжелая". Называется — мошенничество.

Виновность всех троих в преступной деятельности полностью доказана в ходе судебного заседания государственными обвинителями и тремя весьма объемными томами уголовного дела.

Своим приговором суд констатировал полученные суммы в валюте по курсу Уголовного кодекса. Экс-начальники лишены свободы на пять лет и в течение трех лет после отбытия срока лишены права занимать должности, связанные с организационно-распорядительными функциями. Интересно, что расписки после полного отбытия наказания назначить их на подобные должности?

Водитель своих прав на "баранку" не лишился, но пять с половиной лет проведет в исправительной колонии усиленного режима. Имущество всех осужденных конфисковано в доход государства.

Валерий КОЗУБОВ.



# ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

## США применят ядерное оружие против КНДР?

Соединенные Штаты твердо намерены защитить Южную Корею от нападения со стороны ее северного соседа, при необходимости США могут нанести ядерный удар по КНДР. С таким заявлением выступил министр обороны США Дональд Рамсфелд, находящийся с рабочим визитом в Сеуле. Рамсфелд также

пообещал "укрыть Южную Корею ядерным зонтом". Во время встречи со своим южнокорейским коллегой Рамсфелд сообщил о том, что 37-тысячная группировка американских войск в этой стране к югу от демилитаризованной зоны, разделяющей Северную и Южную Корею. Оставленные американцами позиции займут южнокорейские подразделения.

США и Южная Корея согласились, что "КНДР, признавшая, что осуществляет программу разработки ядерного оружия, представляет угрозу безопасности не только в азиатском регионе, но и во всем мире".

## Генпрокуратура Литвы допросила президента страны

Следователи Генпрокуратуры Литвы допросили президента страны Роландаса Паксакуса в его рабочем кабинете. Помимо адвоката главы государства там же находился обвиняемый в давлении на Паксакуса российский бизнесмен Юрий Борисов. Расследование о возможных связях президента и его окружения с преступными группами началось 3 ноября. Пока Паксакус проходит по этому делу в качестве свидетеля и имеет возможность отказаться

отвечать на вопросы прокуратуры. Однако парламентские фракции консерваторов, либерал-демократов и возмущенных спикером социал-либералов открыто обвиняют Паксакуса в связях с русской мафией и намерены добиваться его импичмента.

Документы, собранные Департаментом государственной безопасности страны, показывают, что основной спонсор предвыборной кампании президента глава компании "Авиа Балтика" Юрий Борисов. В зависимости от того, будет ли доказана вина Паксакуса и насколько серьезные обвинения ему предъявят, к инициативной группе по началу процедуры импичмента могут присоединиться новые члены сейма.

## Касьянов надеется отменить визы для россиян в течение пяти лет



Для установления безвизового режима с Европейским Союзом России понадобится от пяти до семи лет. Такое предположение сделал глава российского правительства Михаил Касьянов в ходе официального визита в Финляндию. Премьер-министр надеется, что членам Евросоюза удастся в краткие сроки урегулировать нынешние разногласия по визовому вопросу и помочь России усовершенствовать систему пограничного контроля.

В частности, Касьянов заявил о возможности разработки совместного плана для достижения этой цели и последующей его реализации в течение пяти-семи лет. Этого срока хватит для создания инфраструктуры обеспечения безопасности всех границ между государствами ЕС и Россией, считает председатель правительства.

## Талибы взяли ответственность за убийство француженки

Афганское движение "Талибан" взяло на себя ответственность за убийство сотрудницы ООН Беттины Гуаслар в афганском городе Газни. Как сообщила Гуаслар, 29-летняя гражданка Франции, работавшая в Управлении верховного комиссара ООН по делам беженцев, убили двое вооруженных людей на центральном рынке города.

Нападавшие были задержаны афганскими полициейскими, впоследствии власти объявили, что за убийством, предположительно, стоят талибы.

В конце октября талибы похитили турецкого инженера Хасана Анала, который работал над проектом по развитию дорожной сети на юге страны. Впоследствии один из лидеров "Талибана" мулла Мумин Сабир заявил, что они готовы вернуть пленника в обмен на освобождение всех талибов, содержащихся в тюрьме в Газни. Однако, по словам Сабера, афганские власти не проявили заинтересованности в освобождении Анала, и они "будут вынуждены убить его", а "его тело скоро будет найдено".

## Над Суданом взорвался Ан-12 с грузом денег

13 человек погибли в результате катастрофы грузового самолета Ан-12 в Судане. Самолет, выполнявший рейс из столицы Судана — Хартума в город Вау на юге страны, взорвался в воздухе при заходе на посадку в аэропорту назначения. Вау находится в 850 километрах от Хартума. Среди погибших — шесть членов экипажа: четыре человека из Армении, один — гражданин России и один — узбекистанец, сообщил Абулал Кадир, представитель частной авиакомпании Sarja, к которой принадлежал самолет. Остальные жертвы авиакатастрофы — граждане Судана.



## Микки Маус отметил 75-й день рождения



В нью-йоркском "Колониальном театре" состоялась премьера мультфильма "Пароходик Вилли". Это был первый звуковой анимационный фильм в истории — главный герой мышонка Микки исполнил песенку, "играя" на домашних животных. Создатель Микки Мауса — Уолт Дисней, который озвучивал его в первых мультфильмах, назвал его "дружелюбный маленький парень". С годами "парень" вырос, окреп и стал "корпоративным лицом" мультимедийной империи развлечений и символом американского оптимизма.

## Леониду Кучме сделали срочную полостную операцию

Кучме стало плохо. Его сразу госпитализировали в клинику больницы "Феофанья", где поставили диагноз — острая токсическая непроходимость на фоне спазма кишечника. Потребовалась срочная операция по рассечению фиброзных спаек брюшины. Ее провели успешно. Общее состояние президента Украины удовлетворительное и соответствует характеру и тяжести перенесенной операции.

## Японский поезд пролетел над землей со скоростью 558 километров в час

Японский поезд на магнитной подушке MLX01 установил свой собственный рекорд скорости, разогнавшись до 558 километров в час. Протяженность испытательной трассы при этом составила всего 17 километров 700 метров. Предыдущий рекорд составил 551 километр в час и был достигнут, когда в электричке находилось 13 человек. В этот раз все управление полностью осуществлялось компьютером и ни в кабине, ни в одном из трех вагонов никого не было.

## Любопытно: Мэр Лондона ввел штрафы за кормление голубей на Трафальгарской площади

Решением лондонских властей на Трафальгарской площади введен запрет на кормление голубей. Нарушителей этого нововведения ожидает штраф в размере 50 фунтов. Своим решением мэр британской столицы Кен Ливингстон мотивировал значительным ущербом, который наносят голуби Трафальгарской площади. По словам Ливингстона, размер этого ущерба сейчас составляет около 140 тысяч фунтов. Но намерения, что новый закон позволит жителям и гостям Лондона постоянно поддерживать Трафальгарскую площадь в чистоте. Продавцам голубиного корма теперь запрещено заниматься своей деятельностью, остатки зерна с площади убирают с помощью пылесосов, а для разгона голубей применяются метанофы и соковы. Несмотря на сокращение среднего количества голубей на Трафальгарской площади с 4 тысяч до 200, некоторые люди по-прежнему испытывают возможность подкормить птиц. "К югу от колонны Нельсона есть места, не являющиеся частью Трафальгарской площади, поэтому, что будет кормить там голубей, не нарушат никакого закона", — заявляют противники решения мэра.

## Американский студент стал лучшим водолазом и пошел в реанимацию

21-летнего студента дallasского университета госпитализировали в критическом состоянии после того, как он выпил неостановленное, но, по всей видимости, значительное количество воды во время состязаний в студенческом городке. Брейндон Карри отпустил в больницу спустя несколько часов после соревнований. В это время он уже был без сознания. Полиция проводит расследование, но ничего определенного пока не выяснила. Состояние было неофициальным — студенты просто дурались, поспорив, кто выпьет больше воды. Чрезмерное потребление воды может привести к отеку легких и натриевому дисбалансу, что в самых тяжелых случаях приводит к смерти.

## Коллин Пауэлл учит Вашингтонских девочек чистой любви

Госсекретарь США Коллин Пауэлл в рамках кампании по борьбе со СПИДом часто встречается с афроамериканскими девочками, которые, как он полагает, являются самым эффективным средством по профилактике заболеваний. Для просветительских бесед он выбирает девочек, которые в силу социального статуса своих семей находятся в "группе риска" СПИДа. "Воздержание — это то, чему следует учить молодых людей, пока они не готовы к ответственности за свою половую активность. Воздержание работает. Мы знаем, что оно работает, — это самая благоприятная политика в отношении молодежи", — заявил госсекретарь в интервью телеканалу BBC.

## С ленты би-би-си: Обыск в доме Майкла Джексона

Полиция провела обыск на ранчо Майкла Джексона в Калифорнии. Следователи вошли в дом музыканта, предъявив ордер. Юрист певца сообщил журналистам, что полиция расследует выдвигавшиеся 12-летним мальчиком обвинения в том, что Майкл Джексон приставал к нему. Операция на ранчо Неверленда проводилась совместно с прокуратурой Санта-Барбары. Представитель Майкла Джексона впоследствии заявил, что певца, которого не было дома в момент обыска, "не имеет понятия, почему проведен обыск", и обещает полное сотрудничество со следствием. Обыск прошел в тот день, когда был выпущен новый альбом певца, который представляет собой коллекцию старых хитов плюс новый сингл Джексона. В последние годы Джексона преследовали скандалы. Девять лет назад Майкл Джексон достиг внесудебного соглашения с 14-летним юношей, который обвинил поп-звезду в сексуальных домогательствах. Никаких уголовных дел против Джексона заведено не было.

## В Багдаде гремят взрывы

В иракской столице Багдаде прогремело несколько взрывов, в то время как американские силы продолжают наступление на позиции бойцов сопротивления. По сообщениям корреспондентов, в западных районах Багдада велся огонь тяжелой артиллерии. Американские военные сообщают, что обстрел города велся с военных кораблей. Восьмидесяти американские истребители, вертолеты и танки использовались в центральной части Багдада в операциях, направленных против подозреваемых в организации нападения на американских военных.

## Германия сегодня: Предупреждение

Ситуация в экономике Германии продолжает оставаться в центре внимания европейской общественности. На днях произошли два события, которые побуждают к серьезным размышлениям. Более 100 тысяч человек собрались в начале ноября на центральной площади Берлина Александерплац, чтобы выразить свой протест против социальной политики правительства Герхарда Шредера. В толпе были флаги и транспаранты с броскими лозунгами: "Лучшие рабочие места для миллионов, чем миллиарды на военные расходы!" и даже "Шредер, ты — вор!". Митингующие выступили против сокращения пособия по безработице до размера социальной помощи, снижения уровня пенсий. Эти планы "красно-зеленого" кабинета министров вызвали наибольшее неприятие демонстрантов.



Конечно, реформы болезненны, но можно ли обойтись без них? Ответ на этот вопрос дал Мировой экономический форум. Он представил актуальный анализ конкурентоспособности немецкой экономики. Обществу "Инициатива новой социальной рыночной экономики" (INSM) представило меморандум, в котором более 600 известных экономистов призывают федеральное правительство к проведению всеобъемлющих реформ, сообщила радио "Немецкая волна". Поводом для меморандума послужил детальный анализ германской экономической политики, который Всемирный экономический форум (ВЭФ) совместно с INSM представил во франкфуртском Майне в рамках презентации "Глобального исследования конкуренции".

## Зеленый хлеб

Предположительно единственная булочка в мире, расположенная в городе Гандерксее неподалеку от Бремена, нечет хлеб с добавлением в муку каустического брандуки. Этот популярный на севере Германии овоз богат белковыми веществами, минералами и витаминами. Особенно вкусен "зеленый хлеб", по утверждению пекарей из булочной "Тенес", с колбасой и супом.

Эти результаты исследования относятся к таким факторам, как "гибкость" и "эффективность" налоговой системы, "практика найма и увольнения персонала". На 100-м месте из 102 возможных оказалась Германия по показателю "объем госзаказа". Результаты исследования и позицию INSM комментирует представитель общества профессор университета Минстера Ульрих ван Зунгум: "Эти результаты являются очень серьезным предупреждением для всех федеральных земель, которые плохо реагируют на свои расходы".

Германия переживает структурное ослабление, — заметил главный экономист ВЭФ профессор Аугусто Лопес-Кларос, комментируя результаты опроса, который был проведен ВЭФ на 72-х ведущих германских предприятиях. Менеджеры критикуют слишком консервативное трудовое законодательство, негибкую систему оплаты труда, неэффективные налоги. При этом в Германии через систему дотаций совершенно бессмысленно расходуются огромные средства. Германия разбрасывается деньгами в рамках презентации "Глобального исследования конкуренции" дает сравнительный анализ конкурентоспособности 102 стран мира. По многим экономическим показателям Германия находится где-то в середине списка, а по некоторым занимает вообще последние позиции. Это относится к таким факторам, как "гибкость" и "эффективность" налоговой системы, "практика найма и увольнения персонала". На 100-м месте из 102 возможных оказалась Германия по показателю "объем госзаказа".

# Нявидуманная история Жыбая цацка

Недзе над горами кружыў лістапад. У скверыку насупраць дома, дзе жыў мая сваячча, было хороша і ўтульна. Жанчына яшчэ не вярнулася з працы, і я ў чаканні прасідаў на вялікім лаўку, залобавалася развітанай росыскай кравой. Неўзабаве да лаўкі падбег хлопчык гадзі чатырох і, лёгшы на яе жыватом, пачаў з усіх сілы лупіць наскамі чаравікаў у зямлю.

— Што ты робіш, нягоднік! — накінуўся на хлопчыка невосік худы дзядок, што прыбег за ім. — Чаравікі апошняй падыраш. Ізізі, вуны, лупіць прыгожых чаравікаў, бабуні дадому занясё.

Малы спойз з лаўкі і пабег па лісты.

— Во, караска на старасці гадоў! — паскарзіўся дзядок. — Каб пасядзець ці палаяцца спакойна, то мусіу за гэтым малым бегаш. А на ім ажно скура гарыць.

— Унуку, лаўзана, — з замітаваннем гланула я на прыгожыя чаравічкі хлопчыка, што хорайся на лістым дыване непадалёку.

— Каб жа так, а то чужы ён мне, — шхенка, відаць, каб не чуў малы, прамовіў дзядок. А потым папярэў сам сабе, — ну, цяпер ужо нібыта і ўнуку і шхэнку цяпер яго саваго роднага.

Дзядла цацка Каця была нябрыдкава з выгляду, але ж надта тоўстая і непаваротліва. Школу ўзенавідала з першых дзён, бо дзедзі там дражніў яе на ўсе лады. І нават у старэйшых класах не мела дзвучына спакою. Ды ўчоба не надта ёй давалася. Пасля дзевятага класа, год не давушыўся да атэстата сталасці, Каця аднойчы заявіла бацькам, што ў школу больш не пойдзе, што хопіць з яе і такой навукі. І як бацькі ні ўтаварвалі, як ні ўпрошвалі, Каця стала, нібы сцяна, не пады і ўсе...

А што ты будзеш рабіць не даучыся? — дапытваліся бацькі, які меў вышэйшую адукацыю і працаваў прарабам на будоўлі. Май, бахгальтар, хоць і не мела інстытутскага дыплама, але таксама не магла ўявіць, як гэта можна жыць на свеце без адукацыі і спецыяльнасці.

— А я замуж пайду, — выпаліла Каця. — Нарядку дзяцей і буду галаваць, а муж няхай грошы зарэабле.

Сілай учыцца не прымуш, і бацькі дапытваліся з такім раішчым дачкі. Яны праішвалі, а Каця цілым днём дзяла на канале, утаварыўшыся ў тэлевізар, або сядзела ў скверыку з якім-небудзь часопісам у руках. А ў той час дома стаяў непамяты посуд, і не прыбра-на ў кватэры.

Як ні чакала Каця жаніха, як ні выглядала, а ято ўсе не было. Міналі гады. Бацькі пайшлі на пенсію, і яны ўсе трое сядзелі дома.

Я хачу дзіці! — заявіла раптам Каця.

— Што ты балбачаш, неразумная! — Жахнулася маці. — Дзе ты возьмеш тое дзіця?

— Усынаўлю. Усе роўна мне адной век кукаваць, бо хто на такую тоўстую пакапаіцца?

— Хіба табе адной, без мужа, дазваляць усынавіць? — засумняваўся бацька.

— Каці велікі папяршу, то дазваляць. Буду хадзіць па інстанцыях і прасіць, а то, як вы памраце, я зусім адна застануся, — прамовіла дачка са слязімі ў голасе.

Бацькі згадзіліся. Так праз некаторы час у кватэры з'явілася маленькая пісьлявая істота, якая не ўмела не то што хадзіць ці гаварыць, а нават ляжаць на жывоціку.

Каця павясялела, ажыла. Ёй ужо не было часу ляжаць калі тэлевізар, то кула малата, то мыла ято паўзучы, то бегала па горадзе ў пошуках дзіцячага харчавання. За гэтымі клопа-

тамі ажно неск пахуздзела, папярэжжэла. Калі бацькі атрымлілі пенсію, яна хушчэнка бегла куляць якую-небудзь модную вопратку. Яны не парэжалі лаўку, залобавалася развітанай росыскай кравой. Неўзабаве да лаўкі падбег хлопчык гадзі чатырох і, лёгшы на яе жыватом, пачаў з усіх сілы лупіць наскамі чаравікаў у зямлю.

А шчасце тое з'явілася нечакана: у госці да суседзяў прыехаў з Мінска далёкі сваяк. Ён быў высокі, таўставаты, але, галоўнае, не жанаты. Ён пазнаёміўся з Кацяй, і яна нечым спадабалася таму сталічнаму госцю.

Праз некалькі месяцаў радасна павесіліся бацькам.

— Ну, то і добра! — узрадаваліся старыя. — І сама будзеце дагледжана, і сыноч твой прыёмыны, Вішэка, будзе мець бацьку.

— У ято такая машына шхэнковае, Мусцік, добра жыць, — паішавілася маці.

— Жыве добра, але замуж мяне возьме пры адной умове: калі Вішэка застанецца з вамі.

— Як гэта? — не зразумел бацька. — Ён жа твой сын, і раз так, то з табы і жыць павінен.

— Не ізізі насуперак майму шхэнку! — рашуча прамовіла Каця.

— То навошта тады ты ято ўсынаўляла? Жыўца цацку захацела мець? Мы старыя, не сёння — заўтра заняможа зусім. З кім застанеца малы?

— А з кім хача. З-за гэтага малата я не адмоўлюся ад Казіміра. У ято кватэра ён, і ў кватэры ўсе. Буду жыць як пані. А вы з маймай яшчэ не зусім старыя, дагледзіце Вішэку.

А потым — Бог вамі бацька.

Ужо два гады як Каця жыўе ў сталіцы, а бацькі гадуюць яе жыўца цацку. Два разы на дзень дзядо вывозіць Вішэку ў скверык на прагулку. Бабуня гэтага зрабіць не можа, бо ў яе велікі хворы ногі. Яна дома гатуе ежу, нягледзячы на ​​близкі, каці меў вышэйшую адукацыю і працаваў прарабам на будоўлі. Май, бахгальтар, хоць і не мела інстытутскага дыплама, але таксама не магла ўявіць, як гэта можна жыць на свеце без адукацыі і спецыяльнасці.

— А я замуж пайду, — выпаліла Каця. — Нарядку дзяцей і буду галаваць, а муж няхай грошы зарэабле.

Сілай учыцца не прымуш, і бацькі дапытваліся з такім раішчым дачкі. Яны праішвалі, а Каця цілым днём дзяла на канале, утаварыўшыся ў тэлевізар, або сядзела ў скверыку з якім-небудзь часопісам у руках. А ў той час дома стаяў непамяты посуд, і не прыбра-на ў кватэры.

Як ні чакала Каця жаніха, як ні выглядала, а ято ўсе не было. Міналі гады. Бацькі пайшлі на пенсію, і яны ўсе трое сядзелі дома.

Я хачу дзіці! — заявіла раптам Каця.

— Што ты балбачаш, неразумная! — Жахнулася маці. — Дзе ты возьмеш тое дзіця?

— Усынаўлю. Усе роўна мне адной век кукаваць, бо хто на такую тоўстую пакапаіцца?

— Хіба табе адной, без мужа, дазваляць усынавіць? — засумняваўся бацька.

— Каці велікі папяршу, то дазваляць. Буду хадзіць па інстанцыях і прасіць, а то, як вы памраце, я зусім адна застануся, — прамовіла дачка са слязімі ў голасе.

Бацькі згадзіліся. Так праз некаторы час у кватэры з'явілася маленькая пісьлявая істота, якая не ўмела не то што хадзіць ці гаварыць, а нават ляжаць на жывоціку.

Каця павясялела, ажыла. Ёй ужо не было часу ляжаць калі тэлевізар, то кула малата, то мыла ято паўзучы, то бегала па горадзе ў пошуках дзіцячага харчавання. За гэтымі клопа-

тамі ажно неск пахуздзела, папярэжжэла. Калі бацькі атрымлілі пенсію, яна хушчэнка бегла куляць якую-небудзь модную вопратку. Яны не парэжалі лаўку, залобавалася развітанай росыскай кравой. Неўзабаве да лаўкі падбег хлопчык гадзі чатырох і, лёгшы на яе жыватом, пачаў з усіх сілы лупіць наскамі чаравікаў у зямлю.

А шчасце тое з'явілася нечакана: у госці да суседзяў прыехаў з Мінска далёкі сваяк. Ён быў высокі, таўставаты, але, галоўнае, не жанаты. Ён пазнаёміўся з Кацяй, і яна нечым спадабалася таму сталічнаму госцю.

Праз некалькі месяцаў радасна павесіліся бацькам.

— Ну, то і добра! — узрадаваліся старыя. — І сама будзеце дагледжана, і сыноч твой прыёмыны, Вішэка, будзе мець бацьку.

— У ято такая машына шхэнковае, Мусцік, добра жыць, — паішавілася маці.

— Жыве добра, але замуж мяне возьме пры адной умове: калі Вішэка застанецца з вамі.

— Як гэта? — не зразумел бацька. — Ён жа твой сын, і раз так, то з табы і жыць павінен.

— Не ізізі насуперак майму шхэнку! — рашуча прамовіла Каця.

— То навошта тады ты ято ўсынаўляла? Жыўца цацку захацела мець? Мы старыя, не сёння — заўтра заняможа зусім. З кім застанеца малы?

— А з кім хача. З-за гэтага малата я не адмоўлюся ад Казіміра. У ято кватэра ён, і ў кватэры ўсе. Буду жыць як пані. А вы з маймай яшчэ не зусім старыя, дагледзіце Вішэку.

А потым — Бог вамі бацька.

Ужо два гады як Каця жыўе ў сталіцы, а бацькі гадуюць яе жыўца цацку. Два разы на дзень дзядо вывозіць Вішэку ў скверык на прагулку. Бабуня гэтага зрабіць не можа, бо ў яе велікі хворы ногі. Яна дома гатуе ежу, нягледзячы на ​​близкі, каці меў вышэйшую адукацыю і працаваў прарабам на будоўлі. Май, бахгальтар, хоць і не мела інстытутскага дыплама, але таксама не магла ўявіць, як гэта можна жыць на свеце без адукацыі і спецыяльнасці.

— А я замуж пайду, — выпаліла Каця. — Нарядку дзяцей і буду галаваць, а муж няхай грошы зарэабле.

Сілай учыцца не прымуш, і бацькі дапытваліся з такім раішчым дачкі. Яны праішвалі, а Каця цілым днём дзяла на канале, утаварыўшыся ў тэлевізар, або сядзела ў скверыку з якім-небудзь часопісам у руках. А ў той час дома стаяў непамяты посуд, і не прыбра-на ў кватэры.

Як ні чакала Каця жаніха, як ні выглядала, а ято ўсе не было. Міналі гады. Бацькі пайшлі на пенсію, і яны ўсе трое сядзелі дома.

Я хачу дзіці! — заявіла раптам Каця.

— Што ты балбачаш, неразумная! — Жахнулася маці. — Дзе ты возьмеш тое дзіця?

— Усынаўлю. Усе роўна мне адной век кукаваць, бо хто на такую тоўстую пакапаіцца?

— Хіба табе адной, без мужа, дазваляць усынавіць? — засумняваўся бацька.

— Каці велікі папяршу, то дазваляць. Буду хадзіць па інстанцыях і прасіць, а то, як вы памраце, я зусім адна застануся, — прамовіла дачка са слязімі ў голасе.

Бацькі згадзіліся. Так праз некаторы час у кватэры з'явілася маленькая пісьлявая істота, якая не ўмела не то што хадзіць ці гаварыць, а нават ляжаць на жывоціку.

Каця павясялела, ажыла. Ёй ужо не было часу ляжаць калі тэлевізар, то кула малата, то мыла ято паўзучы, то бегала па горадзе ў пошуках дзіцячага харчавання. За гэтымі клопа-

тамі ажно неск пахуздзела, папярэжжэла. Калі бацькі атрымлілі пенсію, яна хушчэнка бегла куляць якую-небудзь модную вопратку. Яны не парэжалі лаўку, залобавалася развітанай росыскай кравой. Неўзабаве да лаўкі падбег хлопчык гадзі чатырох і, лёгшы на яе жыватом, пачаў з усіх сілы лупіць наскамі чаравікаў у зямлю.

А шчасце тое з'явілася нечакана: у госці да суседзяў прыехаў з Мінска далёкі сваяк. Ён быў высокі, таўставаты, але, галоўнае, не жанаты. Ён пазнаёміўся з Кацяй, і яна нечым спадабалася таму сталічнаму госцю.

Праз некалькі месяцаў радасна павесіліся бацькам.

— Ну, то і добра! — узрадаваліся старыя. — І сама будзеце дагледжана, і сыноч твой прыёмыны, Вішэка, будзе мець бацьку.

— У ято такая машына шхэнковае, Мусцік, добра жыць, — паішавілася маці.

— Жыве добра, але замуж мяне возьме пры адной умове: калі Вішэка застанецца з вамі.





Падзеі Слуцкага збройнага чыну ў лістападзе далёкага ўжо 1920 года абуджаюць нашу гістарычную памяць. Чарговым угодкам гэтых гераічных і разам з тым трагічных падзей прысвячае свой новы пазытыўны твор вядомы беларускі паэт, ураджэнец старажытнага Слуцка Яўген ГУЧОК. У яго паэме трохаклоўя гукаць галасы слухчых паўстанцаў, якія мелі мужнасць і самахварнасць барацьбы сваю зямлю і волю.

Твор заснаваны на дакументах і ўспамінах жыхароў Слуцчыны. Друкуецца ў скарачэнні.

Яўген ГУЧОК

Светлай памяці герояў і ахвяр Слуцкага паўстання

# Галіна з дрэва Кастуся

Паэма

Як народ — народ мы Божы,  
Як паўстанцы —  
Спараджэнне Польшчы і Расіі.

Крыжыцы нас Польшча,  
Жыжыца на свету Расея...  
Адказам на гэты  
паўстанне наша.

Дзя Захаду і ўсходу  
Мы — адначасенні і сепаратысты,  
Дзя Беларусі ж роднай —  
патрыёты.

Дом Ваўнялёўца ў Слуцку —  
Сягоння  
Усенародны дом.

Мы ім перагароджваем шляхі,  
Ім, што прыроды супраць  
Замахнуліся.

І што ім патрэбна ад нас?  
Каб у роднай зямлі  
Мы ўніз галавой трычалі.

За што пайшлі змагацца слухчы?  
Каб іх зямля і душы  
Не зарасталі і не дзіранелі.

Сурэтка, насюда, рунікі і абрус  
Хай поўняцца духам  
Штандарна паўстання!

Хочіць ужо "выбівацца ў людзі" —  
У расейцаў, палкаў;  
Час сапраўдны беларусамі быць.

Салёны пот  
І наша кроў салёная —  
Саломіні ў нашай барацьбе.

Нашы выступы дымі дом  
Сягоння можа бітва  
За свабоду.

Сягоння Слуцкая раўніна —  
Прасвет адзіны ў цёмным небе  
Беларусі.

Былое княства ператворым  
у рэспубліку,  
А там, глядзіш, —  
І Беларусь прынясецца.

Паўстае Слуцкая слава;  
Славаў у мінулым Беларусі.  
Чаго марудзіць? Далучайся!

Слухчя сёння — сталіца паўстання  
Паняволенай Беларусі...  
Паспяхівайце ў сталіцу!

Вунь трава не шукіла  
Пад сцягам схованіч...  
Дык чаго ж вам хавацца ад ворага?

Пад бел-чырвона-белым сцягам  
І слова наша —  
Бел-чырвона-белая.

Прыгожы народ на Слуцчыне,  
А зброя за валасы  
Шчыра больш прыгажэйшым  
робіць яго.

Каб Беларусь жыла,  
Быць шчырым беларусам — мала,  
Займаць беларусам трэба быць.

Тут не захад, не ўсход Беларусі;  
Тут сярэдзіна —  
Сэрца яе.

Тут справа не ў свайой кашулі,  
Тут справа воля і Радзімы,  
І душы, што да іх імкнучыся.

Не ўлецы гэты дзед сюды прыйшоў:  
Няма хай стрэлы —  
Мех мукі не пераходзіць...

Астатнія паветы Беларусі,  
Не будзьце ворагам  
Надзейным тымам!

Сягоння слухчя настайнікі  
Усіх усяж паўстанню  
Вучыцца.

...Мы ў Боскі свет акно,  
А вост дывізі паўчужы  
Яго знявечылі і зойбіць.

А калі родная царква —  
Дык і за зброю нашу  
Яна рупліва прыводзіць набажэнства.

І святла Сафія Слуцкая,  
Як заўсёды, і сёння  
З намі.

Хто б мог падумаць —  
Чалавек раўніны  
Змагацца можа, нібы горац.

Каго — карты,  
Каго — гарэзкі;  
Нас хвалюць свабоды і Беларусі.

Нідзе такіх прыгажуняў няма,  
Як сёння тут —  
У барызе Слуцкай.

Сягоння тут  
І гонар Беларусі  
Адраджэнца.

Тут нараджаюцца  
Новыя  
Людзі.

У іх адна ўзнагарода —  
Ізноў у бой іці  
За Беларусь і за свабоду.

Нашы коні — ад пуга,  
Ды ў бойцы яны скакунам  
не саступіць...

Шкада, што іх мала у нас.  
Нашы коні прышпёрцаць не трэба,  
Яны самі прышпёрцаць  
Вас.

Уні фельдфебелі, ні генералы...  
У нас толкі!  
Паўстанцы-героі.

Ні дапрыжымаўкі, ні прыжымаўкі...  
Скадаюць нашы шэрагі  
Добраахотнікі.

Паўстанцам слухчым быць —  
Не па партах  
Гойска.

І халадна, і вальні снег,  
І ворагі з усях бакаў.  
А душы — вясёлыя.

Так, мы — галіна з дрэва Кастуся,  
Калісьці ссечанага  
Дрэва.

Як калісь Кастусёвых ваяроў,  
Маскоўцы каб бандытамі  
Завуць.

Якія гонар і пашана:  
Нас называюць "банды беларусы".  
Як воўк Каліноўскага калісці.

Кашчэраў у Слуцку турму збудавала,  
Вядома, на ўвазе маючы  
І нас.

Паўстай нашы людзі  
У Рослаўскай турме  
І абвясціў Слуцкую Рэспубліку.

І на Тамбоўскай паўстай  
Былі высланыя  
З Беларусі.

Ад Смаленска да Беластоку  
Каб жа рушыць сюды беларус,  
Не хадзіла б іх дывізія.

...Растала Беларусь  
На захадзе і ўсходзе,  
І толкі! Слухчя  
з навакольнымі трымаецца.

Ва ўсе бакі ад Слуцка  
Усёго якіх паўстай кіламетраў —  
І беларусі дух ўжо не лунае.

Ты клікаў нас, паэт-пракор;  
Цяпер цібе мы клічам  
Да сёбе.

А дзе пракур наш, дзе паэт?  
Чаму няма Кунава  
Паміж намі?

Браты, калі ад нас не будзе дапамогі,  
Дайце, чым мы,  
Жыць будзе вамі дзеці і ўнукі.

Даслаць нам сцяг —  
То добра, але мала...  
Вы самі паспяхівайце сюды.

Белы пан і чырвоны чын  
З вольна беларусі вайсковца  
Між нас, беларусі, вайсковца.

Бы печуноў бунт,  
З маскоўскай на варшавскую далонь  
Нас асудзілі горац пераходца.

Што толкі пані,  
Што камісар маскоўскі?  
Адмоўцы яны для Беларусі.

А Захад што маўчыць?  
А што не шчыра  
Іх больш хвалюць акцыя грашовыя.

А ці не Еўропу мы  
Ратунем сёння  
Ад манголаў?

Шчыроўца-заважэц  
у Варшавы і Масквы,  
На Беларусі каб не пахала  
Беларусам.

Нас будучы выдаваць:  
Варшава — у Маскву,  
Ну а Масква — у Варшаву.

З вольнай літары запішучы беларусу  
І Бог, і Захад, і ўсход,  
Калі ён у паўстанні пераможа.

Не пераможам —  
Зруйнаваць цэнтр у Слуцку,  
Як калісь у Бабырускі ці ў Барэзі.

Як Слуцчыне не адстаім,  
Дык беларус у назве,  
Можа, толкі застанецца.

Такіх і апошніх, вядома, беларусаў,  
Што са зброй барацца  
Свой край.

Ад пустацелья Слуцчыны,  
Мой бок, барані;  
Шчыра больш барані ад зраішчэ.

Ад тых нячыстых  
атрымае зраішчэ,  
Каму ён зраішчэ  
Учыну паслужы.

Замест таго,  
Каб дух свой удымаць у неба,  
Яны чарамі дажджавымі  
лещуць у зямлю.

Нас паб'юць, пастрэляюць,  
Мы пачнём у зямлю паляжам,  
А вам на зямлі на каленях жыць.

Нас разб'юць, нас рэпрэсуюць...  
Дайце, каб беларусі хваць у будучым  
Дарма імяны наша ўваскрэсці.

Справажэнаў Слуцкую пунчу  
Людзямі наша калісэ жа;  
У бастцы сягоння раўніна Слуцкая.

Прыйдзе час —  
І раўніна Слуцкая  
Перастанеце гонарыцца.

...Сладко паўстання  
Няма сягоння ў Слуцку;  
Сладко яго здушылі —  
Безіч, процыма.

"Слова без чыну — мёртвае,  
— Калі ўжо большасць беларусы  
Ды ўсёгожэ гэта?"

І праз волю мы будзем  
Разам жыць  
У беларускіх годных душах.

## Юрый Дупанаў будзе абслугоўваць матч паміж камандамі Еўропы і Паўднёвай Амерыкі

Беларускі асістэнт рэфэры Юрый Дупанаў будзе абслугоўваць матч за Міккантэнтнальны кубак. Гэтае сустрача адбудзецца 14 снежня бягучага года ў японскім горадзе Токіа. Нападкам, што за Міккантэнтнальны кубак звычайна спаборнічаюць мадэльныя каманды Еўропы і Паўднёвай Амерыкі. У гэтым годзе ў Токіа сустрачаюцца італьянскі "Мілан" і аргенцінскі клуб "Бока Хунарс".

Беларус Юрый Дупанаў будзе працаваць у брыгадзе разам з двума расійскімі арбітрамі: бакавым — Геннадзем Красокам і галоўным арбітрам Валерыянем Іванавым.

Падрыхтаваў Віталій ГАРБУЗАЎ.

## НУ І НУ!

### Пастка для парог адміністрацыі

Апаўважыўшыся раніш на працу на легавіку "Фольксваген-Пасат", гамельчанін Пётр А. не думаў і не гадаў, чым закончыцца ягоная паездка па невялікай вуліцы Бяліскага ў цэнтры горада. Пятнаццаць гадоў адміністрацыя Цэнтральнага раёна Гомеля ён пераклікаўся з машынай у глыбокую югу, вырыту напарэдалі на месцы пераходу пераходаў рамонтнікам КВУП "Гомельбелпластака". На шчасце, вадзіцель заставіў іх з перакуленай аўтамашыны выбраўся сам. "Фольксваген" з узначаленым павольным і пагнутым перахам прыйшоўшы падмажыць з мінак крывым.

Тэхнічныя эксперты ДАІ, якія прыходзілі на месца здарэння, зрабілі зваўгі пра неадпаведнасць атарожжы ўчастку рамонтныя цэплатрасы. Вечарам яно не асвятлялася нават чырвонымі літарамі. Заўважыўшы небяспечную пастку ў пахмурную раніцу было няпроста.

Наогул у горадзе ўжо стала некалькім няшчасным рышчэ вуліц і тратуараў прыкладна ў адных і тых жа месцах па шмат разоў. Пры гэтым пра небяспечныя для людзей і машын мы вельмі часта не папярэджваем належныя застэрагальныя знакі.

Анатоль ІВАНОВСКИ.

### У Бабырускі ртуч

Гумовая кола, у якой знаходзілася 3,3 кілаграма ртуті, знойдзена ў Бабырускі (Магілёўская вобласць).

Гумовая кола, у якой утрымлівалася ртуч, была знойдзена на вуліцы Сацыялістычнай непасрэдна ад крамы. Кола была ўпакавана ў ізаляваны пакет і знаходзілася ў ўрне.

Ратавальнікі раённага аддзела па надзяўжальных сітуацыях забралі гумовую ёмістасць. Разлітай ртуч на месцы зварэння не зафіксавана. Метал знадзены на утылізацыі.

Дзмітрый БЕЛЬСКИ.

## Новы конкурс

Аб'ядуем новы класіфікацыйны конкурс — дванадзяты па ліку. Нормы другога тура — рашаць усе 12 заданняў, трыццаць — набраць 67 працэнтаў ачкоў.

У якасці заданняў будуць прапанаваны эшэлы кандыдатаў у майстры спорту Дзмітрыя Камчыцкага (Магілёў). Пяць пераможцаў атрымаюць яго прызы. Ім адначасна і суддзя конкурсу.

За знаходжанне павольных рашэнняў (поўных іх прыватных) альбо доказа, што пазіцыя не развясцівацца, налічваюцца дадатковыя ачкі.

А разам — першае заданне, у якім паказваецца сучасны падыход да ідэі К.Ліжэ (частка першага Анатолья эшэла-64, грэс-майсстра СССР Л.Вітошкіна, дыяграма 624):

Белыя: дамки а3, а5, простая с3 (3). Чорныя: а7, с3, ф2 (3). Выгрыш (адно ачко). Тэрмін для адказу — традыцыйныя два тыдні. Чакаем іх па адрасе: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца ўсе жадаючыя. Зычыць паспехаў!

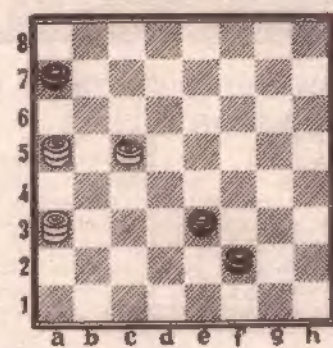
## Судзі і... шашкі

Вышэйшым Гаспадарчым суд Рэспублікі Беларусь правёў спартаклад па піш вільх спорту пад лідэрствам "За здаровы лад жыцця". У шашках дзясятнікі паспехаў работнікі Віцебскага гаспадарчага суда. Яны ўзнагароджаны граматымі і памятнымі падарункамі.

Між іншым, сярэд суддзяў ёсць і вядомыя шашкісты. Напрыклад, суддзя Мінскага абласнога суда Мікалай Курьелюк — нацыянальны майстар спорту, аўтар каштоўнай кнігі "Завочныя шашкі ў Беларусі" (Мінск, "Поліграф", 1999 г.).

Аматару шашак цікавіць, дзе яе магчыма набыць. Аказваецца сам аўтар: "Яна засталася ў продажы кішчэ толкі ў Гродзенскай і Магілёўскай абласцях".

## ШАШКІ



### Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, рашэнні пазіцыі, змешчаных з кастроніка.

"Без ілюій" (фрагмент эпоха Н.Матвіенкі, Анталогія эшэлаў-64, ч.1, д.156): b8 (f5) A c7=, A (g5) c5=.

"Юбіляры": М.Рабіновіч — І.Бельскі — 1...сб6 (замест 1...f3, як у партыі) 2.d1b6 f5 3.h4d4 b7 4.e5f5 a8g1 — значна прасцей; Б.Ашшын — В.Астрэйскі 1...e4d4 2.c5g1 (у партыі белыя павілі 2.c5g1 1.прайралі) a3 3.c5e7 h4b6 4.e4d4 5.h5e5 e4d4 6.g6d3 7.f7g7 c5b2 8.g8d5 9.g7d2 10.h3b3 bcl 11.f6b6 c2 12.g4b7 13.f6g3 ab6 14.h8d3 15.f3a3 bcl 16.f5e3 c3-d2 17.c6d1 18.h4g4 — Указуе В.Маскоўскі (Наваполацк).

Рашэнні А.Ашшын, А.Янчук, Р.Патэваскі, В.Казарэвіч, У.Сапжынскі, Ю.Магонай, А.Салегіна, Ч.Сінкевіч, М.Палбярэзкі, Ч.Сінкевіч, І.Пранчук, В.Кравчук, А.Іванкоў, П.Чэрнак, В.Міхаль, В.Дзядзензік, Ф.Халачныскі, А.Чумак, Л.Павловіч, С.Сурпулюк, В.Касцюк, П.Елісееў, І.Логінаў, П.Карпіш, А.Каточыка, У.Захарчук, У.Мазанік, Д.Камычкі, Л.Жыжар, Л.Мінічук, М.Буханаў, В.Бяленка, І.Калыкоў, М.Гоман, М.Гардзевіч, В.Астрэйскі, А.Белы, В.Бялоў, М.Андрушчанка, І.Мельнік, Л.Вітошкіна, І.Бельскі.

Чорныя: b6, c1, c5, d6, e5, f2, g1, h3, h6 (9).

Чорныя: a3, c3, d2, d4, e3, f4, f8, g7, h2 (10). b7 (f6) b2, c7, e3 (c:d4) e7, g1x.

3 (Дзмітрый Камчыцкі, Магілёў). Белыя: дамки а3, с7, простая b4 (3).

Чорныя: f1, f2, f6 (3). ca5 (g5) aB (c) (h4) e1 (g3) ab4 (g1) h4, d8 (a5) e1x. A (c1) c5 (g5) c6b, h4x. C (h4) b2 (f5) d8 (f4) cb6, b6x. B (e5) c5 (e1) b2 (f4) D cb6, b6x. D (h4) g7 (e7) B (a3) ab4x.

Кожную кампазіцыю дасылалі на асобным лістку паперы з рашэннем і пажаданам — на дыяграме, а не толькі ў нататцы.

пазіцыяй, бо чорныя даскачюць нічыёй, калі адкажуць 1...сe7 і 1...сe3, а пасля 1...gе3? 2.d:h4 сe7? магчыма 3.baxh і 3.cb6x. Некаторыя ўдзельнікі ўпэўнены, што заданне не мае другога рашэння: 1.b8 2.b6-c7 3.f6 c5 4.b6 5.h2 d6 6.b8 7.a3? — трэба 7.e5! 8.b3 9.a4 9.b6 10.c7/b8 (b2) 11.d4! e1 12.ab6 c5 13.c5d8 14.a7 h5 15.ab8 b6 16.a7x.

Г.Логінаў (Гомель) сиварэжа, што праблема П.Шклюдова ("Народная воля", 25 верасня) не развясцівацца: 6.g1 h2 7.g7 g3 8.h3 12 9.e3 g1. Аднак 10.e3 b2 11.c3.

"Віскаліна апрацоўвалі напіс лісты, і ў нас наша школа аформленні рашэнняў заданняў, — лічыць П.Карпіш (таксама з Гомеля). — Майстры не ўсё бачаць. Тым часам чам, рашальнікі, неабходна корпца глыбей. Спалізацца, — што Федэрацыя шашак Беларусі падтрымала прапанову аб прывяненні нам больш высокіх разрадаў. Гросмайстар СССР Л.Вітошкін падтрымлівае гэта, а ён ведае, што кажа".

3 нзікі кампазіцый 1 (Віктар Шульга, Мінск). Белыя: дамка с1, простая с3, f6 (3).

Чорныя: b6, d6, f8, g5, h4 (5). e7 (b5) Aa4, d4, b8x. B (e5) d8 (c5) a5 (c:d4) f4, f4 (e3) g3. A (a5, g7) C b6, f4, b8x. C (g3) f4x.

2 (Іван Наброцкі, Мінск). Белыя: b6, c1, c5, d6, e5, f2, g1, h3, h6 (9).

Чорныя: a3, c3, d2, d4, e3, f4, f8, g7, h2 (10). b7 (f6) b2, c7, e3 (c:d4) e7, g1x.

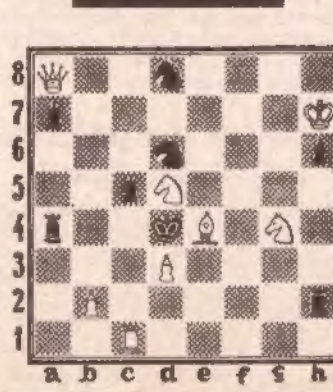
3 (Дзмітрый Камчыцкі, Магілёў). Белыя: дамки а3, с7, простая b4 (3).

Чорныя: f1, f2, f6 (3). ca5 (g5) aB (c) (h4) e1 (g3) ab4 (g1) h4, d8 (a5) e1x. A (c1) c5 (g5) c6b, h4x. C (h4) b2 (f5) d8 (f4) cb6, b6x. B (e5) c5 (e1) b2 (f4) D cb6, b6x. D (h4) g7 (e7) B (a3) ab4x.

Кожную кампазіцыю дасылалі на асобным лістку паперы з рашэннем і пажаданам — на дыяграме, а не толькі ў нататцы.

Мікалай ГРУШЭЎСКИ, майстар спорту.

## ШАХМАТЫ



### 5-й шахматны конкурс

Публікуем ачковыя заданнія

Заданне №5 Белыя: Kp17, Фa8, Lc1, Ce4, Kd5, Kd4, п. b2, d3 (8). Чорныя: Kp44, Lb4, Lh2, Kd6, Kd8, п. a7, c5, h6 (8). Мат в 2 хода.

За правільнае рашэнне №5 засчытаецца 2 ачка.

Заданне №6 Белыя: Kp2, Фb8, Ld6, Lg1, Ce7, Ch7, Ke5, Ke5, п. d7, g4 (10). Чорныя: Kp4, Ca2, Cg7, Kc1, п. ab, b3, c7, g8 (8). Мат в 2 хода.

За правільнае рашэнне задання №6 засчытаецца 2 ачка.

Заданне №7 Белыя: Kp17, Фa8, Lc1, Ce4, Kd5, Kd4, п. b2, d3 (8). Чорныя: Kp44, Lb4, Lh2, Kd6, Kd8, п. a7, c5, h6 (8). Мат в 2 хода.

За правільнае рашэнне задання №7 засчытаецца 2 ачка.

Заданне №8 Белыя: Kp17, Фa8, Lc1, Ce4, Kd5, Kd4, п. b2, d3 (8). Чорныя: Kp44, Lb4, Lh2, Kd6, Kd8, п. a7, c5, h6 (8). Мат в 2 хода.

За правільнае рашэнне задання №8 засчытаецца 2 ачка.

Заданне №9 Белыя: Kp17